

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВИХ ПРОЦЕСІВ

Дрозд І.К.,
д.е.н., професор кафедри обліку та аудиту,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Вдовиченко В.О.,
бакалавр,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

- А** Розглянуто новітні інформаційні технології як пріоритетний напрямок зниження витрат на системне обслуговування підприємства під час організації автоматизації обліку. Розкрито поняття хмарних обчислень та моделі їх застосування, їхню структуру, переваги щодо застосування при консолідації звітності. Проаналізовано чинники впливу на прийняття рішення щодо впровадження хмарних обчислень та можливості нейтралізації негативних факторів на шляху їхньої реалізації.
- В** Хмарні технології, внутрішні розрахунки, програмне забезпечення облікової діяльності, консолідована фінансова звітність, різновиди хмарних обчислень.

ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК ФАКТОР УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ УЧЕТНЫХ ПРОЦЕССОВ

Дрозд И.К.,
д.э.н., профессор кафедры учета и аудита, Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко

Вдовиченко В.А.,
бакалавр, Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко

- А** Рассмотрены новейшие информационные технологии как приоритетное направление снижения затрат на системное обслуживание предприятия при организации автоматизации учета. Раскрыто понятие облачных вычислений и модели их использования, их структуру, преимущества применения при консолидации отчетности. Проанализированы факторы, влияющие на принятие решений относительно внедрения облачных вычислений и возможности нейтрализации негативных факторов на пути их реализации.
- В** Облачные технологии, внутренние расчеты, программное обеспечение учетной деятельности, консолидированная финансовая отчетность, виды облачных вычислений.

INFORMATION TECHNOLOGY AS A FACTOR TO IMPROVE ACCOUNTING PROCESSES

Drozd I.K.,
doctor in Economics, Professor of Department of Accounting and Audit, Kyiv National Taras Shevchenko University

Vdovichenko V.O.,
bachelor, Kyiv National Taras Shevchenko University

- A** New information technologies as priority way to lower costs on system maintenance for company under organizing accounting automation are considered. Concept of cloud computing and models for its applications, its structure, merits for use in reporting consolidation are revealed. Factors influencing decision-making for implementation of cloud computing and capabilities to neutralize negative factors in way of its implementation are analyzed.
- B** Cloud technology, internal calculations, software for accounting operations, consolidated financial statements, types of cloud computing.

Постановка проблеми

Розвиток ринкових відносин в Україні зумовив появу нових інформаційних технологій, необхідних для організації та відображення результатів діяльності підприємств на рахунках бухгалтерського обліку і формування фінансової звітності.

Вихід значної кількості суб'єктів господарювання на іноземні ринки товарів та послуг спричинив

необхідність організації оперативного обміну даними для забезпечення достовірності та зіставності результатів діяльності суб'єктів господарювання. А тому сучасні інформаційні системи, до яких відносять cloud computing-технології, слугують найкращим методом як забезпечення оперативності обміну даними, так і ефективності організації та здійснення фінансового та управлінського обліку на підприємствах.

Внутрішні операції, які здійснюються підприємством з метою забезпечення власної діяльності, складають основу всіх його розрахунків, а тому їх відображення на рахунках відокремлених підрозділів, оперативність проведення та своєчасність здійснення безпосередньо впливають на подальший результат діяльності суб'єкта господарювання. Новітні інформаційні системи, кількість яких щороку збільшується, спрямовані на вдосконалення та полегшення ведення діяльності, а тому розуміння їхніх структур і механізмів взаємодії надає змогу оцінити ефективність такої системи та визначити її основні переваги і недоліки.

На сьогодні українськими підприємствами застосовується здебільшого застаріле програмне забезпечення, що уповільнює інтеграцію вітчизняної економіки з більш розвиненою, щонайменше, європейською. Лише міжнародними компаніями, частка яких станом на 1 грудня 2012 року дещо перевищує позначку в 5% [24] порівняно із загальною кількістю зареєстрованих на території України суб'єктів господарювання, здійснюється використання новітнього програмного забезпечення. Здебільшого це пов'язано з досить високою вартістю таких систем, проте той ефект, який отримується в результаті їхнього використання, значно перевищує витрати на впровадження.

Аналіз останніх джерел та не вирішені раніше частини загальної проблеми

У наукових дослідженнях досить мало уваги приділяється удосконаленню облікових технологій, їх порівнянню з більш ефективними, натомість збільшується кількість публікацій щодо механізмів мінімізації витрат відповідно до чинного законодавства. Проте слід зазначити, що застосування сучасних технологій значно зменшує обсяг відрахувань на обслуговування, переоснащення та удосконалення розрахунків, на що вітчизняні підприємства не звертають уваги. Так, питання переоснащення вітчизняних підприємств частково розкрито у працях таких українських вчених-науковців, як: Гура Н.О., Дрозд І.К., Костюченко В.М., Литвиненко Н.О., Лучко М.Р., Семчук І.В., Швець В.Г. Що стосується іноземних публікацій, то всі вони присвячені удосконаленню сучасних розрахунків за рахунок пришвидшення їх проведення та відображення, а тому авторами їхньої основної частки є науковці при таких світових лідерах у сфері програмного забезпечення, як Oracle Corporation та SAP AG (Systemanalyse und Programmentwicklung Aktiengesellschaft).

Метою даного дослідження є поглиблення теоретичних засад консолідації фінансової звітності на базі використання інформаційних технологій cloud computing забезпечення.

Виклад основного матеріалу дослідження

Для досконалого розуміння причин необхідності впровадження новітніх інформаційних систем слід розглянути поняття внутрішніх розрахунків, їхні види залежно від організаційно-правової форми підприємства та особливості в межах суб'єкта господарювання.

Під внутрішньогосподарськими розрахунками слід розуміти операції, які здійснюються в межах одного підприємства між внутрішніми підрозділами або між відокремленими підрозділами, такими як філії та представництва.

Внутрішньогрупові розрахунки здійснюються між материнськими та дочірніми підприємствами або між дочірніми підприємствами однієї групи, що є однією економічною одиницею. Так, слід виділяти вертикальні розрахунки, які здійснюються між материнським та дочірніми підприємствами, що є окремими юридичними особами, та горизонтальні, які виникають між дочірніми підприємствами.

Необхідність удосконалення системи обміну інформацією між відокремленими підрозділами також пов'язана з обов'язковістю подання материнською компанією консолідованої фінансової звітності, яка враховує показники діяльності всіх відокремлених підрозділів. А тому при виборі системи обміну інформацією слід, насамперед, звертати увагу на те, яким чином (на якому рівні) остання буде групуватися та передаватися материнській компанії.

Так, останні новації у сфері комп'ютерних технологій пропонують відмовитися від звичайних серверів, які потребують значних затрат на їхнє обслуговування та налагодження відповідно до власних вимог підприємства, та перейти на технології Cloud Computing («хмарні обчислення»), які являють собою модель надання доступу до загального пулу конфігурованих ресурсів (наприклад, мереж, серверів, систем обробки даних), що оперативно надають необхідну інформацію або інтегрують відправлену з будь-якого зручного місця доступу лише за умови наявності доступу до мережі Інтернет. Такі технології вже застосовують найбільші корпорації світу, що дає їм змогу повсякчасно контролювати всі операції, які здійснюються їхніми представництвами, філіями на віддалених відстанях. Сутність використання Cloud Computing полягає в тому, що вся інформація про діяльність підприємства зберігається на «віртуальному сервері» і накопичується на ньому

відповідно до діяльності всіх одиниць господарювання підприємства.

Хмарні обчислення відносяться до ефективних засобів зменшення витрат, іноді їх навіть називають «екологічними» обчисленнями. Так, EMC Corporation, яка є однією з найбільших компаній світу на ринку продуктів, послуг і рішень для зберігання та управління інформацією, протягом 2008–2010 років переоснащувала власну інформаційно-технологічну інфраструктуру на «приватну» хмару. Результатом такого перетворення стали:

- 1) значне зменшення витрат на електроенергію, здебільшого за рахунок заміни та «віртуалізації» застарілого обладнання, також за рахунок уникнення необхідності «охолодження» серверів;
- 2) звільнення значних площ за рахунок зменшення кількості необхідного обладнання (на сьогодні ці площі використовуються компанією для досліджень у сфері VSE (Virtual Computing Environment – «віртуальне середовище обчислень»);
- 3) прискорення міграції даних та документообігу із застарілих підсистем збереження даних на нові. Це досягається за рахунок того, що за умови використання хмарних обчислень можливе переміщення інформації з одного «масиву» даних до іншого під час роботи інших програм та здійснення різноманітних операцій;
- 4) зменшення витрат за користування системами, оскільки кінцева вартість таких послуг розраховується виходячи з обсягу відправлених та/або отриманих даних, а також тривалості роботи в системі. Тобто замість лімітів та квот, які мають бути сплаченими незалежно від спожитого обсягу послуг, користувачам надається можливість використовувати ресурси без обмежень, зі сплатою вартості фактично спожитих послуг наприкінці періоду, адже неможливо наперед визначити кількість ресурсів, яка буде необхідною для повноцінного функціонування підприємства.

Малі та середні підприємства мають змогу отримати переваги при використанні хмарних обчислень за рахунок уникнення необхідності створення внутрішніх центрів обробки даних, закупівлі серверного та мережевого обладнання, апаратних і програмних рішень щодо забезпечення безперервності та працездатності, зменшення витрат на ліцензії на програмне забезпечення. Крім того, тривалий час побудови та введення в експлуатацію великих об'єктів інфраструктури інформаційних технологій і висока їхня початкова вартість обмежують можливість гнучко реагувати на потреби ринку, тоді як хмарні технології забезпечують

можливість практично миттєво реагувати на збільшення попиту на обчислювальні потужності.

Загалом, найбільшими перевагами використання хмарних обчислень слід вважати такі:

- накладні витрати є досить низькими. Відповідальність за системне адміністрування, модернізацію та технічне обслуговування підприємства лежить на постачальникові хмарних послуг, причому будь-які зміни вносяться без призупинення діяльності підприємства. До того ж, зникає стаття затрат на оплату праці робітників відділу програмного забезпечення, а загальна вартість послуг хмарних обчислень для невеликої фірми (до 100 співробітників) зазвичай коштує на 50% менше, ніж програмне забезпечення, встановлене в приміщеннях фірми протягом попередніх чотирьох років;
- програмне забезпечення, що розміщується в хмарі, може бути легко доступним у будь-якому місці, в будь-який час, забезпечуючи, таким чином, можливість для фірм рости більш швидкими темпами, оскільки працівники можуть легко отримувати доступ до даних у будь-якому місці. Хмарні обчислення є найбільш доречними для підприємств, які мають високу мобільність персоналу (особливо сфера обслуговування);
- рівень доступності та безпеки, наявність резервного копіювання і аварійного відновлення, запропоновані у хмарних обчисленнях, значно перевищують рівень, який компанія може забезпечити, якщо сервер знаходиться на місці. Будь-яка електронна комерція, CRM (customer relationship management), ERP або інші додатки можуть працювати в глобальному або локальному масштабі, потребуючи менше затрат часу порівняно з тим часом, який буде потрібен для підготовки програмного забезпечення та серверів на підприємстві;
- постачальники хмарних обчислень співпрацюють зі споживачами на основі підписки, яка, як правило, оформляється на один рік. Більшість традиційних додатків потребують значних початкових інвестицій для програмного забезпечення, ліцензій та обладнання, які є досить коштовними. Використовуючи хмарні обчислення, підприємства мають можливість поліпшити гнучкість IT-технологій, а також отримати набагато більший грошовий потік. Крім того, оскільки суб'єкту господарювання не потрібно підтримувати сервери на місці, витрати електроенергії також значно знижуються.

Головними недоліками використання хмар слід вважати обмеження в додатках, операційних системах та інфраструктурних варіантах, оскільки

постачальник хмарних послуг може запропонувати лише наявні розробки в даній галузі. Крім того, підприємства не знають, де знаходяться дані про їхню діяльність, адже весь документообіг зберігається «десь» у хмарі.

До того ж, підприємство не має жодного контролю над доступом до власних даних. Хоча постачальники хмарних обчислень обмежують і гарантують конфіденційність даних фірми, вони не можуть забезпечити 100% захищеності. Слід врахувати, що державне регулювання таких відносин не можна вважати досконалим, і для цілей державних інспекцій доступ до інформації про діяльність фірм буде відкритим на запит уповноважених органів.

Дослідники компанії IBM стверджують, що основним стимулом до впровадження хмарних обчислень є економія ресурсів, а також прагнення до швидшої реалізації цілей (рис. 1). Досвід компанії показує, що фактичний рівень економії ресурсів перевищує 25–30%. 72% респондентів визначили головними чинниками, які забезпечують більш швидко реалізацію цілей, включаючи зменшення

навантажень на внутрішні ресурси, спрощення процесів оновлення і модернізації систем, а також можливість масштабування ІТ-ресурсів відповідно до реальних потреб, а за словами половини респондентів, головним стимулом є можливість поліпшення доступності та надійності систем.

69% респондентів заявили, що стурбованість питаннями безпеки даних і забезпечення конфіденційності є основними перешкодами для використання моделі приватної хмари, а більше половини респондентів вказали як перешкоду для використання моделі відкритої хмари питання якості надаваних послуг і продуктивності (54%), сумніви щодо реального рівня економії коштів (53%) і недостатню швидкість роботи в мережі (52%). Незважаючи на всі ці питання, очікується, що темпи впровадження моделі відкритої хмари прискоряться протягом наступних кількох років. Враховуючи той факт, що нині переважною є модель приватної хмари, очікується, що використання моделі публічної хмари в міжнародній практиці зросте на 26% до кінця 2013 року.

Рис. 1. Переваги впровадження хмарних обчислень

*Складено авторами за даними джерела [29]

Загалом хмарні обчислення описуються п'ятьма основними характеристиками, трьома сервісними моделями та чотирма моделями обробки даних.

Перша характеристика – сервіс самообслуговування («on-demand self-service»). Тобто споживач має змогу самостійно забезпечити себе засобами та ресурсами, такими, як «серверний» час або мережеве сховище, отримуючи їх на запит у сервіс-провайдера в односторонньому автоматичному режимі.

Друга характеристика – вільний мережевий доступ («broad network access»). Обслуговування споживача відбувається за допомогою використання стандартних механізмів, які підтримують необхідні платформи (мобільні телефони, ноутбуки, персональні комп'ютери).

Пул ресурсів («resource pooling») як третя характеристика описує можливість обслуговування клієнтів у моделі множинної оренди (multi-tenant) з можливістю динамічного призначення та перепризначення фізичних і віртуальних ресурсів відповідно до потреб споживачів. Особливе місце посідає незалежність розміщення ресурсів, за якої клієнт не має точної інформації щодо фізичного місця розташування наданих ресурсів, але має можливість специфікації їх на більш високому рівні абстракції (наприклад, рівень країни, штату або центру обробки даних).

Швидка еластичність («rapid elasticity»), четверта характеристика, описує хмарні обчислення як такі, що швидко, а в більшості випадків миттєво (автоматично) надають можливість обробки даних, їх інтеграції та виведення.

П'ята характеристика – вимірний сервіс («measured service»). Тобто хмарні системи автоматично контролюють та оптимізують використані ресурси, підраховуючи їх на певному рівні абстракції відповідно до типу сервісу (наприклад, це може бути обсяг послуг, наданих підрозділам компанії, що дає змогу подальшого рознесення таких затрат, а також загалом за групою підрозділів, для визначення загального обсягу спожитих послуг і проведення подальшого аналізу).

Різні моделі хмарних обчислень пропонують різноманітні способи для надання користувачу ресурсів для забезпечення власної інфраструктури. Ці відмінності впливають на ступінь прямого контролю над органами управління IT-інфраструктурою та на розподіл обов'язків щодо забезпеченню її безпеки.

У моделі SaaS (Software as a Service – програмне забезпечення як послуга) значна частина відповідальності за управління безпекою лежить на постачальникові хмарних послуг. Модель SaaS надає кілька способів контролю доступу до Web-порталу, таких, як управління обліковими записами користувачів, конфігурування на рівні додатків і обмеження доступу з боку певних діапазонів IP-адрес або з певних місцезнаходжень. Ця модель є найбільш поширеною на сьогодні моделлю надання хмарних сервісів та включає в себе платформу як сервіс та інфраструктуру як сервіс.

Така модель хмар, як Platform as a Service (PaaS – платформа як послуга), дає змогу клієнтам брати на себе більше обов'язків з управління конфігураціями і забезпечення безпеки. Споживачам надається можливість оренди платформи, яка звичайно

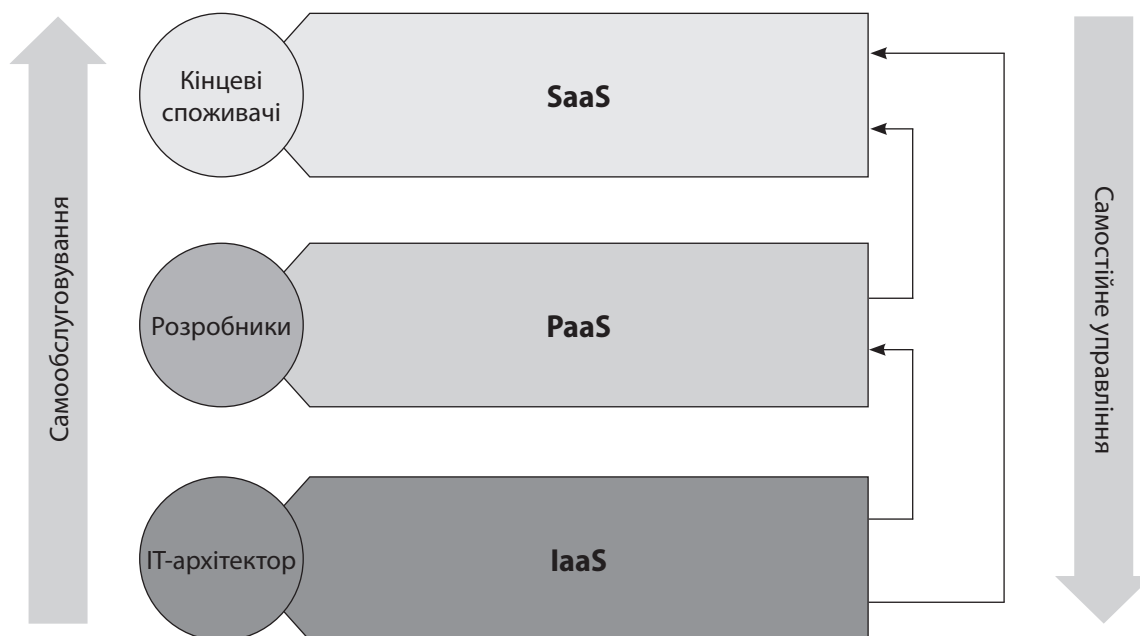

Рис. 2. Взаємодія моделей хмарних обчислень

*Складено авторами за даними джерела [42]

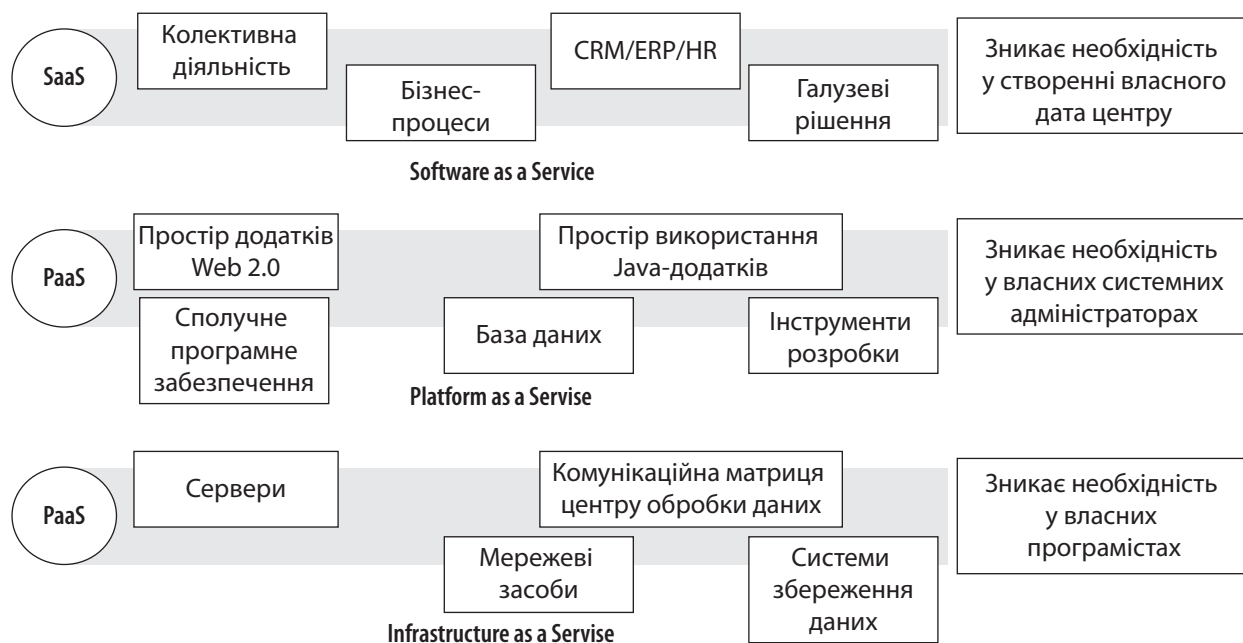

Рис. 3. Моделі Cloud Computing

*Складено авторами за даними джерела [34]

включає операційну систему та прикладні сервіси. Платформа як сервіс полегшує розроблення, тестування, розгортання та супровід відносин без необхідності інвестицій в інфраструктуру та програмне середовище. Платформа як сервіс включає також інфраструктуру як сервіс.

Модель Infrastructure as a Service (IaaS – інфраструктура як послуга) передає від постачальника хмарних послуг до клієнта ще більше контролю і відповідальності за безпеку. В цій моделі створюється можливість оренди таких інфраструктурних ресурсів, як сервери, пристрої зберігання даних і мережне устаткування. Керування всією інфраструктурою здійснює постачальник сервісів, а споживач керує лише операційною системою та врегульовує відносини. Такі сервіси зазвичай оплачуються за їх фактичним використанням і дають змогу користувачеві збільшувати або зменшувати обсяг ресурсів, що використовуються, за допомогою спеціальних порталів, які надаються постачальниками сервісів.

Чотири моделі обробки даних, у вигляді яких можуть надаватися послуги хмарних обчислень, можуть виступати у формі приватної, публічної, громадської та гібридної хмар.

Приватна хмара («Private Cloud») становить хмарну інфраструктуру, яка використовується виключно однією організацією, що може включати в себе декілька користувачів (наприклад, підрозділів або філій). Послуги з комп'ютерного забезпечення надаються всередині компанії та розробляються відповідно до специфіки її діяльності. Перелік осіб, які можуть працювати з таким

програмним забезпеченням, є обмеженим і визначається керівництвом відповідно до повноважень працівників. Переваги приватних хмар у тому, що вони забезпечують організації-власнику більш високий ступінь гнучкості та контрольованості. Крім того, в періоди пікового трафіку приватні хмари здатні забезпечити менший час затримки, ніж інші. Схематично структура приватної хмари зображена на рисунку 4.

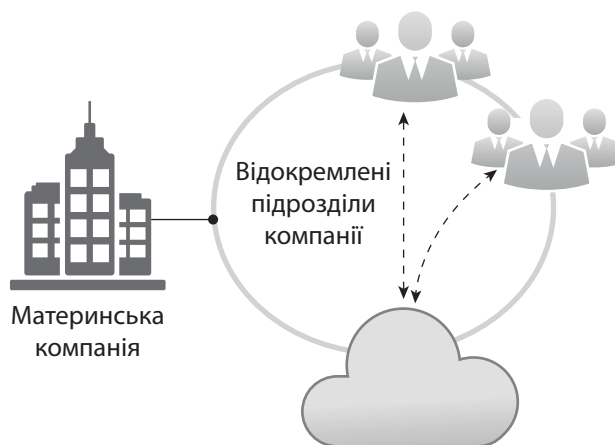

Рис. 4. Схеми обміну даними у приватній хмарі

*Складено авторами за даними джерела [43]

Що стосується права власності та умов використання приватної хмари, то підприємство має 100-відсоткову можливість володіти правами на таку інфраструктуру, що відбудеться в результаті капітальних вкладень у сферу інновацій і дасть змогу амортизувати в подальшому вартість такого програмного забезпечення або ж отримувати вищевказані послуги на умовах оренди.

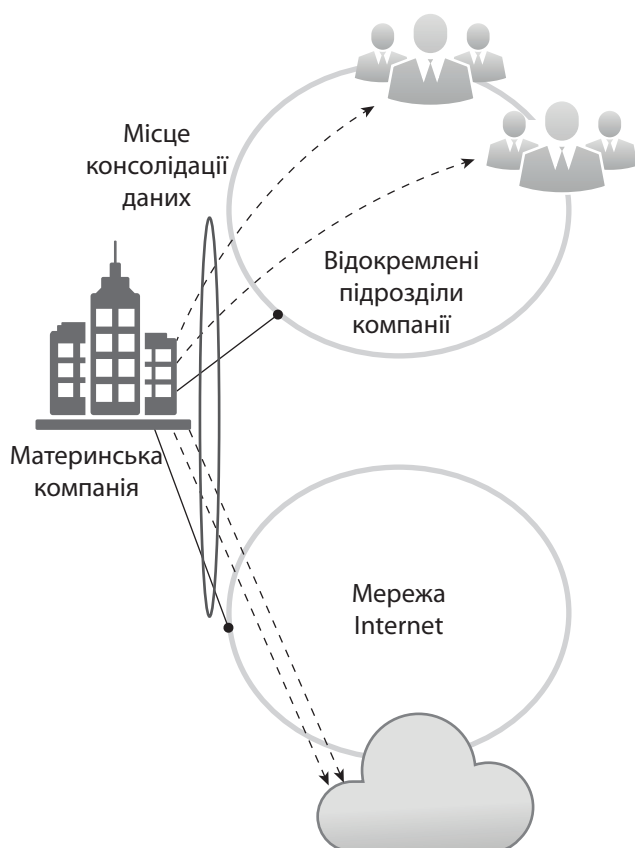

Рис. 5. Схема обміну інформацією у публічній хмарі
*Складено авторами за даними джерела [43]

Приватна хмара дає можливість зберігати інформацію про діяльність підприємства та його підрозділів на рівні підрозділів, а також інтегрувати її з даними всіх підрозділів і передавати центральній (материнській) компанії для її зведення, що сприяє зменшенню затрат часу на документообіг, автоматичному формуванню консолідованої фінансової звітності та реальному відображенню залишків на рахунках обліку всіх підрозділів. До того ж, враховуючи те, що «приватна» хмара моделюється відповідно до вимог підприємства, структура її обліку також адаптується до специфіки його

діяльності. Специфічні рахунки, форми звітності, порядок розподілу витрат і будь-які зміни до них вносяться обслуговуючою компанією без необхідності виправлень на кожному окремому підрозділі.

Публічна хмара («Public cloud») виступає у вигляді інфраструктури, яка призначена для використання широким колом осіб, вона знаходиться у власності компанії, яка надає «хмарні» послуги. Схематично структура публічної хмари відображена на рис. 5.

Публічні хмари, як правило, застосовуються підприємствами, основним видом діяльності яких є продаж або й перепродаж товарів. Таким чином, всі підрозділи підприємства мають доступ до єдиної бази даних, де, наприклад, знаходиться інформація про всі наявні товари, які можуть бути реалізованими від імені даного суб'єкта господарювання. Доречність застосування такої хмари полягає в тому, що відбувається уникнення проблемних питань у діяльності підприємства, пов'язаних з продажем товару, а згодом виявлення його відсутності на підприємстві в результаті попереднього продажу іншим підрозділом.

Водночас такі хмари доречно застосовувати підприємствам, підрозділи яких наділені різними функціями (закупівля, збут, виробництво) і знаходяться на віддалених відстанях. Це пов'язано з тим, що кожна відокремлена одиниця виконує обов'язки в межах покладених зобов'язань, і нівелюється необхідність створення на кожному підрозділі групи спеціалістів з усіх забезпечуючих ланок.

Що стосується операцій, які здійснюються підрозділами за умови використання публічної хмари, то вони є специфічними відповідно до повноважень, які на них покладені. Так, наприклад, відділ закупівель має доступ до інформації про наявну кількість запасів, товарів, напівфабрикатів, а також даних, що стосуються постачальників та підрядників підприємства. Їм обмежено доступ до даних про обсяги виробництва, собівартість, обсяги реалізації тощо,

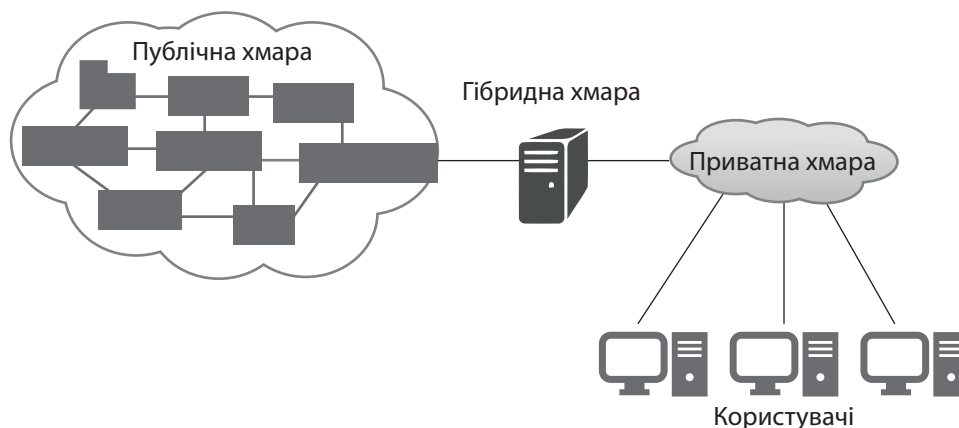

Рис. 6. Гібридна хмара
*Складено авторами за даними джерела [36]

що, відповідно, підвищує рівень конфіденційності на підприємстві. Головна ж компанія отримує дані про діяльність усіх підрозділів у зведеному вигляді, та вже на даному рівні відбувається їх узагальнення і формування фінансової звітності за показниками діяльності всіх відокремлених одиниць.

Громадські хмари («Community Cloud») призначені для їх використання певною групою осіб, яких об’єднує спільна мета, що може полягати у виявленні конкурентних переваг або досягненні певного рівня безпеки. Такі хмари, аналогічно публічним, можуть перебувати у власності як підприємства, так і надавача послуг. Проте, враховуючи те, що використання громадських хмар відбувається для певної мети, найбільш доречним шляхом їх впровадження слід вважати орендування у власника.

Досить велика кількість організацій застосовують і публічні, і приватні моделі хмар одночасно, об’єднуючи їх у складі гібридної хмари («Hybrid Cloud»).

Такі гібридні середовища покликані задовольнити специфічні технологічні та бізнес-потреби: вони допомагають оптимізувати рівень безпеки і конфіденційності з мінімальними інвестиціями, що припускають фіксовані ІТ-витрати.

Висновки

Сучасні технології при організації облікового процесу суттєвим чином визначають ефективність складання фінансової звітності підприємства.

Запровадження cloud computing-технології як базової технологічної основи обліку та звітності корпорацій, які мають розгалужену управлінську структуру, по-перше, є економічним рішенням, а по-друге, сприяє підвищенню оперативності перенесення даних та достовірності формування агрегованих показників діяльності підприємств.

Переваги використання хмарних технологій передусім пов’язані зі скороченням витрат як часу, так і накладних витрат на обслуговування діяльності підприємства, а також з усуненням необхідності створення власних серверів обробки даних через отримання трьох варіантів сервісних моделей. Використання останніх здійснюється в режимі реального часу. Головними недоліками використання таких технологій визначено їхню високу ризиковість у частині конфіденційності отриманої та переданої інформації. Це потребує додаткового забезпечення достатнього рівня збереженості облікових даних.

Однією з умов формування достовірної та своєчасної фінансово-господарської інформації щодо діяльності підприємства є організація системи документообігу, яка, як показало дослідження, в умовах використання хмарних обчислень зводиться до автоматичного перенесення даних на рахунки материнської компанії за використання чотирьох систем обміну інформації, залежних від рівня забезпеченості необхідним обладнанням відокремлених підрозділів підприємства.

КОРИГУВАЛЬНІ ЗАПИСИ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬСЯ ПРИ КОНСОЛІДАЦІЇ ФІНАНСОВИХ ЗВІТІВ

Додаток А

№ з/п	ЗМІСТ КОРИГУВАЛЬНИХ ЗАПИСІВ	КОРЕСПОНДЕНЦІЯ РАХУНКІВ	
		ДТ	КТ
1	Коригування балансової вартості фінансових інвестицій на дату консолідації	723 «Дохід від інвестицій у дочірні підприємства»	441 «Прибуток нерозподілений» та 141 «Інвестиції пов’язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі»
2	Включення балансової вартості фінансових інвестицій у дочірніх підприємствах	Рахунки власного капіталу дочірнього підприємства (46, 42, 43 тощо); рахунки активів, які були дооцінені при придбанні (10, 11, 20, 18 тощо) 126 «Гудвіл»	141 «Інвестиції пов’язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі»
3	Нарахування амортизації гудвілу	Рахунки витрат	133 «Знос нематеріальних активів»
4	Нарахування амортизації необоротних активів	Рахунки витрат	131 «Знос основних засобів» або 132 «Знос інших необоротних активів»
5	Виключення внутрішньогрупового сальдо	682 «Внутрішні розрахунки» (кредиторська заборгованість)	682 «Внутрішні розрахунки» (дебіторська заборгованість)
6	Виключення нереалізованих прибутків і збитків від внутрішньогрупових операцій	70 «Доходи від реалізації»	Рахунки запасів (20, 26, 28)
7	Виключення внутрішньогрупової реалізації	70 «Доходи від реалізації»	90 «Собівартість реалізації»

*Складено автором за даними джерела [15]

1. *Господарський кодекс України* №436-IV від 16.01.2003 р. зі змінами та допов. станом на 18.01.2013 р.//[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. *Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій*: затверджена наказом Міністерства фінансів України №291 30.11.1999 р., зареєстрований у Міністерстві юстиції України за №893/4186 від 21.12.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
3. *Конституція України* №254к/96-ВР від 28.06.1996 р. зі змінами та допов. станом на 12.04.2012 р.//[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
4. *Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 3 «Об'єднання бізнесу»* зі змінами та допов. станом на 01.01.2012 р.//[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/320300/file/IAS%2003.pdf>
5. *Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 27 «Консолідована та окрема фінансова звітність»* зі змінами та допов. станом на 01.01.2012 р.//[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/320300/file/IAS%2027.pdf>
6. *Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 28 «Інвестиції в асоційовані підприємства»* зі змінами та допов. станом на 01.01.2012 р.//[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/320300/file/IAS%2028.pdf>
7. *Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 31 «Частки у спільних підприємствах»* зі змінами та допов. станом на 01.01.2012 р.//[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/320303/file/IAS%2031.pdf>
8. *Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка»* зі змінами та допов. станом на 01.01.2012 р.//[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/320303/file/IAS%2039.pdf>
9. *Податковий кодекс України* №2755-VI від 02.12.2010 р. зі змінами та допов. станом на 18.01.2013 р.//[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
10. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції»*: Наказ Міністерства фінансів України №318 від 31.12.1999 р. зі змінами та допов. станом на 10.01.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0553-99>
11. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 20 «Консолідована фінансова звітність»*: Наказ Міністерства фінансів України №176 від 30.07.1999 р. зі змінами та допов. станом на 10.01.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0553-99>
12. *Гурська О.М.* Консолідована та зведена фінансова звітність груп підприємств [Електронний ресурс]//Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Menegment/2012_721/16.pdf. – Назва з екрану.
13. *Івахненко С.В.* Інформаційні технології аудиту та внутрішньогосподарського контролю в контексті світової інтеграції: [Монографія]. – Житомир: ПП «Рута», 2010. – 432 с.
14. *Сфіменко Т.І., Гура Н.О., Дрозд І.К.* та ін. Інформаційне забезпечення управління державними фінансами: [Монографія]; у 2-х т./ За ред. Ф.О. Ярошенка. – К.: ДППУ «Акад. фін. управління», 2010. – 336 с.
15. *Левицька С.О., Лебедзевич Я.В., Осадча О.О.* Звітність підприємств: Підручник. – Острого: НУ «Острозька академія», 2012. – 230 с.
16. *Литвиненко Н.О.* Вплив об'єктів організаційно-правових форм господарювання на організацію обліку внутрішніх розрахунків/Н.О. Литвиненко, М.М. Нашкєрська/Вісн. Нац. ун-ту «Львів. Політехніка». – Менедж. та підприємництво в Україні: етапи становлення і пробл. розв. – 2012. – №721. – С. 149–154. – Бібліогр.: 12 назв. – укр.
17. *Лучко М.Р.* Консолідована фінансова звітність: теоретична концептуалізація побудови: Монографія. – К.: Київський національний університет ім. Вадима Гетьмана, 2007. – 263 с.
18. *Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності* (Монографія)/Міністерство фінансів України, Методологічна Рада; Ловінська Л.Г., Швець В.Г. та ін. – К.: ІМА-прес., 2007.
19. *Прогнозування соціально-економічних процесів: сучасні підходи та перспективи*: [Монографія]/За ред. О.І. Черняка, П.В. Захарченка. – Бердянськ: Видавець Ткачук О.В., 2011. – Р. 37–44. Budapest, Hungary.
20. *Семчук І.В.* Вплив внутрішніх операцій на звітність об'єднання (групи) підприємств/І.В.Семчук. – Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу, 2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ptmbo/2011_3_2/40.pdf
21. *Семчук І.В.* Консолідація фінансової звітності: методика виконання процедур/І.В. Семчук/Вісник ЖДТУ, 2009. – №3 (49). – С. 167–172.
22. *Семчук І.В.* Формування консолідованої фінансової звітності з урахуванням облікової політики групи підприємств/І.В. Семчук. – Вісник ЖДТУ, 2011. – №4(58). – С. 134–138.
23. *Швець В.Г.* Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 535 с.
24. *Державна служба статистики України.* Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
25. *Библиотека SAP* [Електронний ресурс]//Режим доступу: <http://help.sap.com>. – Назва з екрану.
26. *Основы облачных вычислений* (по рекомендациям NIST) [Електронний ресурс]//Режим доступу: http://cloud.sorlik.ru/reference_architecture.html. – Назва з екрану.
27. *Облачные сервисы. Взгляд из России.* Под ред. Е. Гребнева. – М.: СNews, 2011. – 282 с.
28. *Преимущества и недостатки частного компьютерного облака* [Електронний ресурс]//Режим доступу: <http://www.netdocs.ru/articles/making-case-private-clouds.html>. – Назва з екрану.
29. *Точка зрения IBM: Безопасность технологий Cloud Computing* [Електронний ресурс]//Режим доступу: http://www.ibm.com/ru/cloud/pdf/ibm_pov_ru_march_22_ro_rus_s2.pdf. – Назва з екрану.
30. *Что такое облачные вычисления и как их можно использовать* [Електронний ресурс]//Режим доступу: http://www.ibm.com/ru/cloud/pdf/Understanding_and_Leveraging_Cloud_Computing_RU-1_validated_Feb2_Kl_rus_s5_hyperlinks.pdf. – Назва з екрану.
31. *Экологичны ли «частные облака»? [Електронний ресурс]//Режим доступу: <http://ukraine.emc.com/leadership/features/are-private-clouds-green.htm>. – Назва з екрану.*
32. *Cloud computing issues and impacts*/Ernst & Young. – 2011. – С. 56.
33. *Cloud Security: A comprehensive Guide to Secure Cloud Computing* / Ronald L. Krutz, Russell Dean Vines. – 2010. – С. 359.
34. *How The Accounting Industry Is Being Changed By Cloud Computing* [Електронний ресурс]//Режим доступу: <http://www.cloudtweaks.com/2012/02/how-the-accounting-industry-is-being-changed-by-cloud-computing/>. – Назва з екрану.
35. *IBM and SAP – Cloud Solutions for SAP clients* [Електронний ресурс]//Режим доступу: http://www.ibm.com/solutions/sap/us/en/landing/cloud_solutions.html. – Назва з екрану.
36. *Introduction to the Business of Cloud* [Електронний ресурс]//Режим доступу: <http://www.cloudbook.net/resources/stories/introduction-to-business-of-cloud>. – Назва з екрану.
37. *Managing data with Cloud Computing* [Електронний ресурс]//Режим доступу: <http://www.oracle.com/us/products/database/cloud-computing-guide-1561727.pdf>. – Назва з екрану.
38. *SAP certifies Business Suite for production use on Amazon Web Services* [Електронний ресурс]//Режим доступу: <http://www.infoworld.com/d/cloud-computing/sap-certifies-business-suite-production-use-amazon-web-services-207288>. – Назва з екрану.
39. *SAP ERP in the Cloud. An Oracle White Paper*/Timm Seitz. – 2010. – С. 51.
40. *Staying aloft in tough times* [Електронний ресурс]//Режим доступу: <http://ftp.software.ibm.com/common/ssi/sa/wh/n/ciw03059usen/CIW03059USEN.PDF>. – Назва з екрану.
41. *Tax and Accounting Firms Embracing the Benefits of Cloud, Mobile Technologies* [Електронний ресурс]//Режим доступу: <http://cloud-times.org/2012/11/14/tax-accounting-benefits-cloud-mobile-technologies/>. – Назва з екрану.
42. *The Benefits of Cloud Computing* [Електронний ресурс]//Режим доступу: <http://www.netsuite.com/portal/resource/articles/cloud-computing.shtml>. – Назва з екрану.
43. *3 Benefits of Virtual Private Clouds* [Електронний ресурс]//Режим доступу: <http://networkingexchangeblog.att.com/enterprise-business/3-benefits-of-virtual-private-clouds/>. – Назва з екрану.

1. *Economic Code of Ukraine from 16.01.2003 №436-IV as amended and supplemented, as of 01.18.2013* // [electronic resource]. – Mode of access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15> [in Ukrainian]
2. *Instructions on use of the Chart of Accounts on assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations authorized by the Ministry of Finance of Ukraine from November 30, 1999 №291, registered with the Ministry of Justice of Ukraine on 21 December 1999 №893/4186* [electronic resource]. – Mode of access: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> [in Ukrainian]
3. *Constitution of Ukraine from 28.06.1996 №254k/96-VR amended and supplemented, as of 12.04.2012* // [electronic resource]. – Mode of access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian]
4. *International Accounting Standard 3 "Business Combinations" as amended and supplemented, as of 01.01.2012* // [electronic resource]. Mode of access: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/320300/file/IAS%2003.pdf> [in Ukrainian]
5. *International Accounting Standard 27 "Consolidated and Separate Financial Statements" as amended and supplemented, as of 01.01.2012* // [electronic resource]. – Mode of access: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/320300/file/IAS%2027.pdf> [in Ukrainian]
6. *International Accounting Standard 28 "Investments in Associates" as amended and supplemented, as of 01.01.2012* // [electronic resource]. Mode of access: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/320300/file/IAS%2028.pdf> [in Ukrainian]
7. *International Accounting Standard 31 "Interests in Joint Ventures" amended and supplemented, as of 01.01.2012* // [electronic resource]. Mode of access: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/320303/file/IAS%2031.pdf> [in Ukrainian]
8. *International Accounting Standard 39 "Financial Instruments: Recognition and Measurement" as amended and supplemented, as of 01.01.2012* // [electronic resource]. – Mode of access: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/320303/file/IAS%2039.pdf> [in Ukrainian]
9. *Tax Code of Ukraine from 02.12.2010 №2755-VI, as amended and supplemented, as of 01.18.2013* // [electronic resource]. – Mode of access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> [in Ukrainian]
10. *Regulation (Standard) 12 "Financial Investments": Ministry of Finance of Ukraine 31.12.1999 №318 as amended and supplemented, as of 10.01.2012* [electronic resource]. Mode of access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0553-99> [in Ukrainian]
11. *Regulation (Standard) 20 "Consolidated Financial Statements": Ministry of Finance of Ukraine 30.07.1999 №176 as amended and supplemented, as of 10.01.2012* [electronic resource]. Mode of access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0553-99> [in Ukrainian]
12. *Gorska A.M. Consolidated and summarized financial statements of the Group companies* [electronic resource] // Mode of access: http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Menagement/2012_721/16.pdf. – Name from screen. [in Ukrainian]
13. *Ivakhnenkov S.V. IT of audit and internal control under global integration: monograph. – Zhytomir: PE "RUTA", 2010. – 432 p.* [in Ukrainian]
14. *Information support of public finance: Monograph [in 2 volumes] / Iefimenko T.I., Gura N.A., Drozd I.K. and others, ed. By F.O. Yaroshenko. – K. DPPU "Acad. of fin. management". – 2010. – 336 p.* [in Ukrainian]
15. *Levytska S.O., Lebedzevych Y.V., Osadcha O.O. Reporting in companies: Tutorial. – Ostrog: OU "Ostrog Academy", 2012. – 230 p.* [in Ukrainian]
16. *Litvinenko N.O. Influence of objects organizational and legal forms of business on account organization of intragroup / N.O. Litvinenko, M.M. Nashkierska // Bulletin. of Nat. Univ "Lviv. Polytechnic". Manager. and entrepreneurship in Ukraine, stages of development and issues solution. – 2012. – №721. – P. 149–154. – Ref.: 12 titles. – Thesis.* [in Ukrainian]
17. *Luchko M.R. Consolidated Financial Statements: theoretical conceptualization of construction: Monograph. – Kyiv: Kyiv National University of V. Hetman, 2007. – 263 p.* [in Ukrainian]
18. *International Standards of Accounting and Reporting (Monograph) / Ministry of Finance of Ukraine, Methodological Council; Lovinska L.G., V.G. Shvets and others. – K.: IMA-press. – 2007.* [in Ukrainian]
19. *Prediction of social and economic processes: current approaches and perspectives [monograph] / Ed by O.I. Chernyak, P.V. Zaharchenko. – Berdyansk: Publisher Tkachuk O., 2011. – P. 37–44. Budapest, Hungary.* [in Ukrainian]
20. *Semchuk I.V. Effect of internal operations on reporting in association (group) companies / I.V. Semchuk. – Issues of theory and methodology of accounting, analysis and audit, 2011. [Electronic resource]. Mode of access: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ptmbo/2011_3_2/40.pdf [in Ukrainian]*
21. *Semchuk I.V. Consolidation of Financial Statements: methods of implementation procedures / I.V. Semchuk // Bulletin ZSTU, 2009. – №3 (49). – P. 167–172.* [in Ukrainian]
22. *Semchuk I.V. Consolidated financial statements based on accounting policies of companies / I.V. Semchuk. – Bulletin of ZSTU, 2011. – №4 (58). – P. 134–138.* [in Ukrainian]
23. *Shvets V.G. Theory of Accounting: Tutorial. – 3rd ed., revised. and add. – K.: Znannya, 2008. – 535 p.* [in Ukrainian]
24. *State Statistics Service of Ukraine. Official Site* [electronic resource]. – Mode of access: <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian]
25. *SAP Library* [electronic resource] // Mode of access: <http://help.sap.com>. – Name from screen. [in English]
26. *Basics of Cloud computing (on recommendations of NIST)* [electronic resource] // Mode of access: http://cloud.sorlik.ru/reference_architecture.html. – Name from screen. [in Russian]
27. *Cloud services. A View from Russia. Ed. by E. Grebneva. – M.: CNews, 2011. – 282 p.* [in Russian]
28. *Advantages and disadvantages of private cloud computing* [electronic resource] // Mode of access: <http://www.netdocs.ru/articles/making-case-private-clouds.html>. – Name from screen. [in Russian]
29. *Viewpoint of IBM: Security Technologies Cloud Computing* [electronic resource] // Mode of access: http://www.ibm.com/ru/cloud/pdf/ibm_pov_ru_march_22_ro_rus_s2.pdf. – Name from screen. [in Russian]
30. *What is cloud computing and how to use it* [electronic resource] // Mode of access: http://www.ibm.com/ru/cloud/pdf/Understanding_and_Leveraging_Cloud_Computing_RU-1_validated_Feb2_KI_rus_s5_hyperlinks.pdf. – Name from screen. [in Russian]
31. *Is "private cloud" environmentally friendly? // [electronic resource] // Mode of access: <http://ukraine.emc.com/leadership/features/are-private-clouds-green.htm> – Name from screen.* [in Russian]
32. *Cloud computing issues and impacts // Ernst & Young. – 2011. – p. 56.* [in English]
33. *Cloud Security: A comprehensive Guide to Secure Cloud Computing / Ronald L. Krutz, Russell Dean Vines. – 2010. – c. 359.* [in English]
34. *How The Accounting Industry Is Being Changed By Cloud Computing* [electronic resource] // Mode of access: <http://www.cloudtweaks.com/2012/02/how-the-accounting-industry-is-being-changed-by-cloud-computing/> – Name from screen. [in English]
35. *IBM and SAP – Cloud Solutions for SAP clients* [electronic resource] // Mode of access: http://www.ibm.com/solutions/sap/us/en/landing/cloud_solutions.html – Name from screen. [in English]
36. *Introduction to the Business of Cloud* [electronic resource] // Mode of access: <http://www.cloudbook.net/resources/stories/introduction-to-business-of-cloud>. – Name from screen. [in English]
37. *Managing data with Cloud Computing* [electronic resource] // Mode of access: <http://www.oracle.com/us/products/database/cloud-computing-guide-1561727.pdf>. – Name from screen. [in English]
38. *SAP certifies Business Suite for production use on Amazon Web Services* [electronic resource] // Mode of access: <http://www.infoworld.com/d/cloud-computing/sap-certifies-business-suite-production-use-amazon-web-services-207288>. – Name from screen. [in English]
39. *SAP ERP in the Cloud. An Oracle White Paper / Timm Seitz. – 2010. – c. 51.* [in English]
40. *Staying aloft in tough times* [electronic resource] // Mode of access: <http://ftp.software.ibm.com/common/ssi/sa/wh/n/ciw03059usen/CIW03059USEN.PDF>. – Name from screen. [in English]
41. *Tax and Accounting Firms Embracing the Benefits of Cloud, Mobile Technologies* [electronic resource] // Mode of access: <http://cloud-times.org/2012/11/14/tax-accounting-benefits-cloud-mobile-technologies/> – Name from screen. [in English]
42. *The Benefits of Cloud Computing* [electronic resource] // Mode of access: <http://www.netsuite.com/portal/resource/articles/cloud-computing.shtml>. – Name from screen. [in English]
43. *3 Benefits of Virtual Private Clouds* [electronic resource] // Mode of access: <http://networkingexchangeblog.att.com/enterprise-business/3-benefits-of-virtual-private-clouds/> – Name from screen. [in English]